

ПРОСТОР ПОДРЕДИТИ ПОТРЕБАМА ЧОВЕКА

● Уметници, учесници вајарског симпозијума, дају лепе али и критичне примедбе на изглед града — домаћина

РАЗГОВАРАМО с последњом двојицом вајара — гостију. То су Љубомир Денковић и Александар Зарин.

ЉУБОМИР ДЕНКОВИЋ рођен је у околини Врања 1936. године. Академију ликовних уметности завршио је у Љубљани 1962. године. Доцент је на Академији уметности у Новом Саду. Самостално је излагао у Новом Саду и Суботици, учесник је заједничких изложби широм Војводине, у Београду, Сарајеву, на бијеналу мале пластике у Муској Соботи, на југословенским изложбама скулптуре у Панчеву. Учествовао је на вајарским симпозијумима у Аранђеловцу и Врњачкој Бањи.

— Шта вас је привукло да прихватите позив на кикиндски симпозијум?

— Већ двадесетак година радим скулптуре у теракоти. Нормално је што ме је привукао кикиндски пioniрски подухват, настојање да се створе велике скулптуре у теракоти, намењене отвореном простору.

— Да ли сте за ово време уочили такве просторе?

— На први поглед одмах се намеће нови центар, из више разлога, а верујем да у Кикинди и околини има и других простора које ће једног дана украсити скулптуре са симпозијума.

— Чиме се центар намеће?

— Градски трг је одувек био жила-куцавица, место где све почиње и све се завршава. Зато је добро што сте са њега избацили саобраћај и вратили га пешацима. Међутим, на обликовању таквог простора треба заједнички да раде архитекти, вајари, сликари, социолози — а не да иду у раскорак! Противник сам једностраности. Решење линије на хартији изгледају лепо, али трг није само шара на папиру, он треба да има и вертикалне акценте, дрво, скулптуру, нешто као што је фонтана која водом уноси живост... Наравно, ни са вертикалама не треба претеривати. Лепо би било да Кикинда следи пример скандинавских земаља и да поштује ниску градњу. Висина од пет спратова је једнак анајвишем дрвећу. Поглед на његове врхове даје утисак да је човек и даље на земљи. Све преко тога изазива неурозе, јер висина деградира људскост. На жалост, притисци посезања становништва условљавају да дижемо и више зграде, на тим пре треба учинити што

више на хуманизацији простора околине.

АЛЕКСАНДАР ЗАРИН, редовни професор Факултета ликовних уметности у Београду, стари је познаник Кикинде. Рођен 1923. године у Српској Црњи, Академију ликовних уметности и последипломске студије завршио је у Београду 1942. године. Реномирани уметник, светски путник, дешенијама заговорник скулптуре у отвореном простору, аутор јавних споменика, добитник преко 15 значајних награда, учесник преко 80 изложби (од тога већи број самосталних) у земљи, Европи и обе Америке. Од 1953. године у Кикинди су постављени радови професора Зарина: ник Ради Тривићу (Мокрин), споменик палим борцима у центру и бронзани пламен на Мокринском гробљу, биста Тозе Марковића, биста Дуцана Васиљева.

— Професоре, како се сећате Кикинде из првих сусрета?

— Било је то велико село, са једном дугом, зеленом улицом, без икаквих градских карактеристика.

— Кикинда данас?

— Пријатно сам изненађен. Делује као савремени велики град, којим ипак не доминирају куће, већ зеленило, трг, нови центар.

— Шта мислите о расту града увис?

— Треба ићи у ширину, природно наставити ранији развој града. Срећа што је Кикинда мало закаснила са вишеспратницама, па, поучена ту-

им грешкама, није поновила глупости других градова.

— Шта мислите о нашим скулптурама?

— У свету је реткост да један град толико обилује разнородним скулптурама које не конкуришу једна другој. Свака има свој амбијент, град тако има пуно засебних целина, које визууре чине динамичнијим, угоднијим човеку.

— У односу на то, зар нисмо мало закаснили са оваквим симпозијумом?

— Боље касније, него преурањено, на брзину, у југословенске уметничке колоније и симпозијуме зачете су у Војводини. Оне су један од нових путева ка демистификацији и демократизацији уметности, још увек не довољно проучених. Чињеница је да су оне, у односу на музеје и галерије, нов концепт ширења ликовне и опште културе.

Како се у то уклапа Кикинда?

— У односу на традицију печења земље, на структуру привреде, ово је најбољи начин да Кикинда доприне развоју ликовне уметности. Симпозијум велике скулптуре у теракоти је „оно право“. Овакве иницијативе младих уметника треба подржати и никако не дозволити да прођу као некадашња сликарска колонија, која је у вашем граду опстала свега три године.

— Како се код нас осећате?

— Пријатно! Задовољан сам условима рада, атмосфером. Дуго нисам долазио у Кикинду, а сада желим да дођем што чешће!

Разговарао: Х. Радовановић

